

Schuttelaar
& Partners

ESRS E4 Biodiversiteit en ecosystemen

Uitgangspunten CSRD

Versie: 8 april 2025

Door: Tijmen de Vries

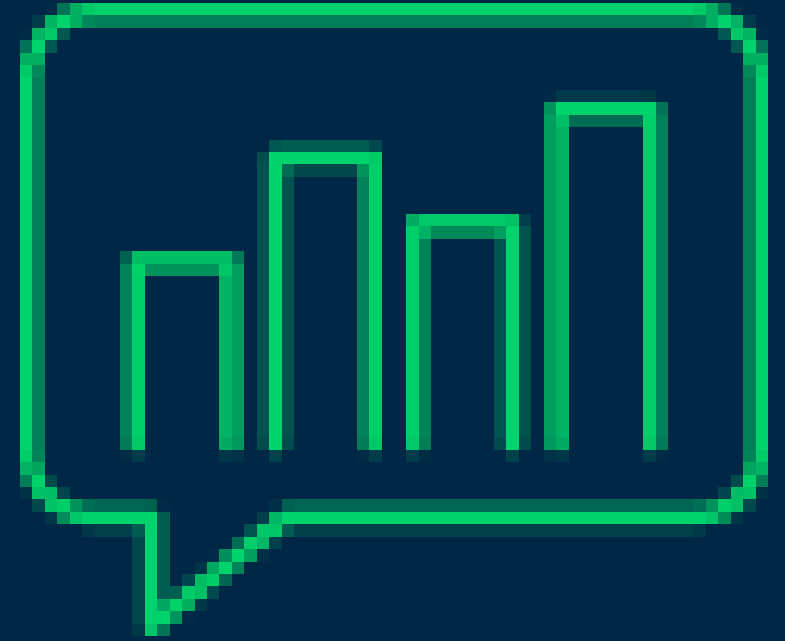
— — Agenda

- Uitgangspunten CSRD
- Dubbele Materialiteit en biodiversiteit
- Onderdelen ESRS E4 biodiversiteit en ecosystemen
- Uitdagingen CSRD implementatie en biodiversiteit
- Biodiversiteit concreet maken voor bedrijven
- Benchmarking: impact CSRD op biodiversiteit

— —

Uitgangspunten CSRD

Deltaplan Biodiversiteitsherstel

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

Wat is het?

Verplichte jaarlijkse publicatie van ESG-informatie (Environment, Social, Governance) - zowel positieve als negatieve effecten, risico's en kansen.

Wat is het doel?

Het zal de rapportage over duurzaam ondernemen consistenter, gestandaardiseerd, vollediger en transparanter maken.

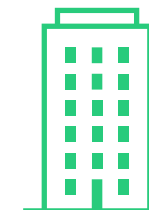
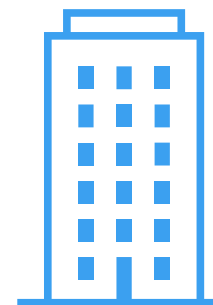
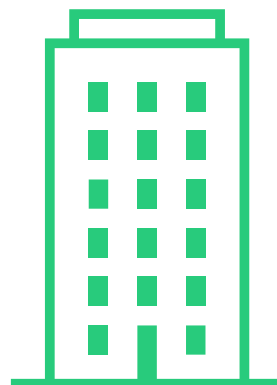
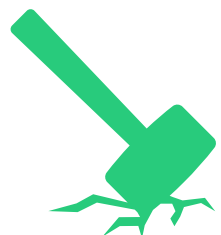

Wat is de impact?

Het vergemakkelijkt een meer op duurzaamheid gericht financieel systeem door banken en investeerders in staat te stellen beter geïnformeerde beslissingen te nemen.

Wanneer eerste CSRD rapportage?

2023

2024*

2025

2027

2029

CSRD
van kracht

CSRD omgezet in
nationale wetgeving
door lidstaten

Grote, beursgenoteerde
bedrijven & instellingen
van openbaar belang

Grote bedrijven

Beursgenoteerde mkb-
bedrijven

Boekjaar 2024

Boekjaar 2027

Boekjaar 2028

Publicatie 2025

Publicatie 2028

Publicatie 2029

Omzet: > 50 miljoen
Balans: > 25 miljoen
Werknemers: >250
Na Omnibus: >1000

Wat zijn de CSRD-vereisten?

1

Dubbele materialiteit als basis voor verslaglegging

Impacts op, risico's en kansen van Environment (E), Social (S) en Governance (G).

2

Rapporteren

Verplicht volgens de European Sustainability Reporting Standards (ESRS).

3

Digitale data en tagging in XBRL

Of elektronisch format: human & machine readable

4

Third party assurance

'Limited' assurance duurzaamheids-informatie door een onafhankelijke en deskundige partij

Omnibus voorstel & CSRD

-
- **Vertraging** **Uitstel van 2 jaar** voor bedrijven die nog niet hebben gerapporteerd (golf 2 en golf 3) - "stop de klok".
-
- **Toepassingsgebied** **80% van de bedrijven die eerder in scope waren, hoeven niet langer verplicht te rapporteren.** (alleen bedrijven >1000 werknemers)
-
- **Reductie**
- **Vermindering** van ESRS-datapunten; prioritering van kwantitatieve gegevens.
 - **Annulering** van sectorspecifieke standaarden.
 - **Geen *reasonable assurance***, richtlijnen tegen 2026.
-
- **Andere** **VSME als de drempelwaarde** voor welke informatie leveranciers kunnen worden gevraagd.
-

European Sustainability Reporting Standards (ESRS)

Dubbele materialiteit

E4 biodiversiteit & ecosystemen

Twee perspectieven:

- **Financiële materialiteit:** Financiële risico's & kansen door afhankelijk te zijn van biodiversiteit en ecosystemen (ecosysteemdiensten zoals voedsel, schone lucht, bodemvruchtbaarheid en drinkwater).
- **Impactmaterialiteit:** hoe een bedrijf biodiversiteit en ecosystemen beïnvloedt, inclusief de mate waarin het bijdraagt aan de oorzaken van het verlies en de achteruitgang van biodiversiteit en ecosystemen:
 - Verandering in land- en zeegebruik: bijv. ontbossing
 - Overexploitatie: bijv. overbevissing.
 - Klimaatverandering: bijv. woestijnvorming door stijgende temperaturen.
 - Vervuiling: bijv. vervuiling door het gebruik van pesticiden.
 - Introductie van invasieve soorten: bijv. via vrachtvervoer.

— —

Rapportagevereis ten ESRS E4 biodiversiteit en ecosystemen

Deltaplan Biodiversiteitsherstel

Onderdelen ESRS E4 biodiversiteit en ecosystemen

Directe drukfactoren biodiversiteitsverlies

- Klimaatverandering
- Verandering in gebruik land, zoet water en zee
- Directe exploitatie
- Invasieve exoten
- Verontreiniging
- Overig

Impact op toestand soorten

Voorbeelden:

- Populatiegrootte soort
- Mondiaal risico uitsterven soort

Impact op omvang en toestand ecosystemen

Voorbeelden:

- Landdegradatie
- Verwoestijning

Impacts op en afhankelijkheden van ecosysteemdiensten

E4 Biodiversiteit & ecosystemen

- **Transitieplan (E4-1):** bedrijven moeten rapporteren over de integratie van biodiversiteit in de strategie van het bedrijf en hoe ze een bijdrage leveren aan het behalen van specifieke doelstellingen, zoals de EU Biodiversiteitsstrategie.
- **Beleid biodiversiteit en ecosystemen (E4-2):** bedrijven moeten rapporteren hoe ze omgaan met hun impacts op biodiversiteit en ecosystemen.
- **Acties en middelen (E4-3):** bedrijven moeten rapporteren over acties die zijn ondernomen en middelen die zijn toegewezen om biodiversiteit en ecosystemen te beschermen en te herstellen.

E4 Biodiversiteit & ecosystemen

- **Doelstellingen (E4-4):** Bedrijven zijn verplicht om doelstellingen met betrekking tot biodiversiteit en ecosystemen vast te stellen en daarover te rapporteren, inclusief voortgang en wetenschappelijk bewijs.
- **Impactmaatstaven (E4-5):** Bedrijven moeten hun impact op de biodiversiteit en veranderingen in ecosystemen openbaar maken. Bijvoorbeeld nabijheid van activiteiten tot kwetsbare gebieden of over de gevolgen voor soorten.
- **Financiële effecten (E4-6):** Bedrijven moeten potentiële financiële effecten (zowel positief als negatief) rapporteren die voortkomen uit risico's en kansen van het bedrijf op en de afhankelijkheid van de biodiversiteit en ecosystemen.

Uitdagingen implementatie E4 biodiversiteit en ecosystemen

Uitdagingen implementatie E4 Biodiversiteit & ecosystemen

- Uit een recente PWC survey komen vier belangrijke uitdagingen naar voren voor bedrijven bij CSRD implementatie:
 - 1) **technische complexiteit** (impacts in de gehele waardeketen + data consolidatie),
 - 2) gebrek aan **middelen**,
 - 3) **tijdsdruk** en
 - 4) gebrek aan **expertise**.
- Daarnaast zijn er **specifieke uitdagingen** voor de implementatie van ESRS E4 Biodiversiteit en Ecosystemen.

Uitdagingen implementatie E4 Biodiversiteit & ecosystemen

Meer specifiek:

- **Biodiversiteit is lokaal:** bedrijven moeten hun positieve en negatieve impacts op biodiversiteit in de gehele waardeketen vaststellen.
- **Databeschikbaarheid:** het ophalen van data uit de gehele waardeketen is complex.
- **Het selecteren van indicatoren:** biodiversiteit is niet eenvoudig te vatten in een enkele indicator - zoals bijvoorbeeld CO₂ - het is sterk afhankelijk van de (lokale)context.
- **Het betrekken van stakeholders:** De ESRS onderstreept het belang om stakeholders te betrekken.

Biodiversiteit concreet maken voor bedrijven

Deltaplan
Biodiversiteitsherstel

— — Onze visie

- Schuttelaar & Partners helpt bedrijven biodiversiteit tastbaar te maken en te vertalen naar slim beleid en effectieve maatregelen.
- Dat doen we op basis van internationaal erkende frameworks zoals SBTi FLAG, SBTN en Accountability Framework initiative.
- We houden het simpel en behapbaar.
- Binnen onze impact area biodiversiteitsherstel werken we ook in breder verband aan betere meetmethoden en maatregelen om zo collectief beter te kunnen handelen op dit belangrijke thema.

— — Onze aanpak

- Schuttelaar & Partners heeft een aanpak ontwikkelt op basis van erkende (internationale) frameworks en aansluitend bij (wettelijke) rapportagevereisten.
- In deze aanpak komen zowel drukfactoren als plusfactoren aan bod – beiden beïnvloeden de biodiversiteit.
- Verder sluiten we aan bij de meest recente inzichten uit het veld op het gebied van sturing op condities, in plaats van op individuele soorten.
- Klinkt ingewikkeld? Valt mee – we nemen jullie graag mee door onze aanpak.

Biodiversiteit concreet maken voor bedrijven

Inzicht krijgen

Breng in kaart welke onderdelen van je bedrijfsvoering de **meeste impact hebben** op natuur en ecosysteem.

Doelen stellen

Stel **concrete, meetbare doelen**: wat wil je verbeteren, hoe pak je dat aan en binnen welke termijn.

Actie ondernemen

Voer **gerichte maatregelen** uit, zoals natuurvriendelijk inkopen, je terrein vergroenen of aanpassen van je keten.

Transparant rapporteren

Laat zien wat je **hebt bereikt - én wat beter kan**. Zo vergroot je vertrouwen bij klanten, collega's en partners.

1

Startpunt bepalen

Een **nulmeting** laat zwart op wit zien waar jullie nu staan. Het vertrekpunt voor verdere stappen.

2

3

Verankeren in beleid

Maak biodiversiteit een vast **onderdeel van je strategie** en dagelijkse processen. **Monitor** en stuur bij waar nodig.

4

5

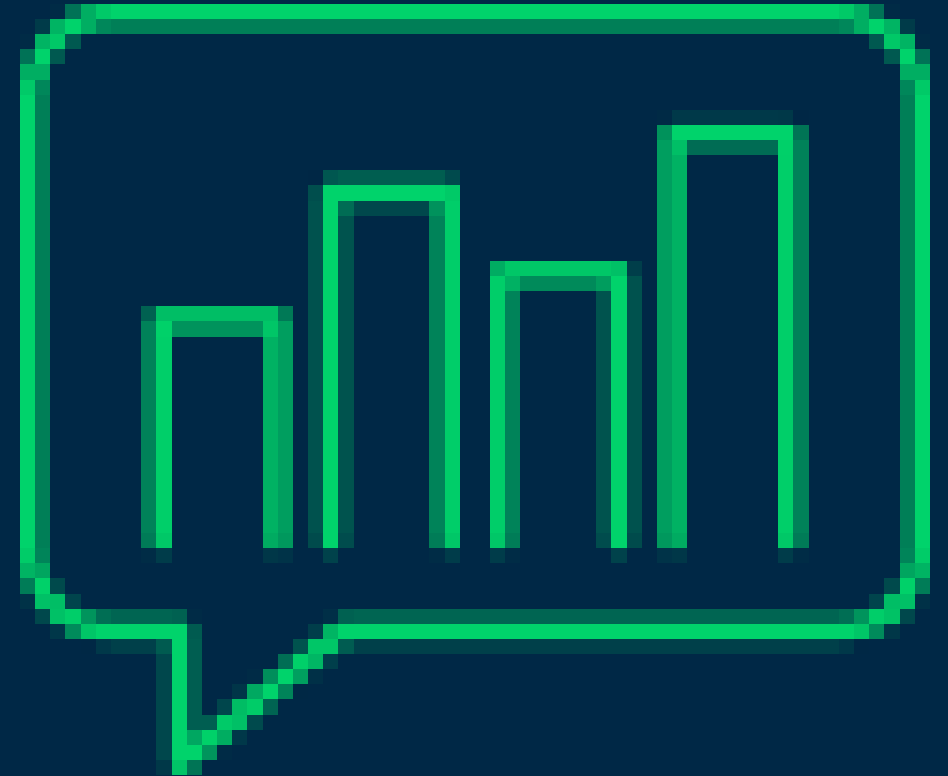
Impact meten

Toon met data aan wat de **resultaten** zijn van jullie acties en hoe zij de **biodiversiteit versterken**.

6

7

Impact CSRD: bedrijven en biodiversiteit

VBDO: bedrijven en biodiversiteit

- In juni 2024 heeft BDO haar derde onderzoek gepubliceerd naar bedrijven en biodiversiteit.
- De introductie van de CSRD heeft weldegelijk effect op het commitment van bedrijven op het gebied van biodiversiteit en ecosystemen.
- De groep *koplopers* (o.a. JDE Peet's, Heineken) en *lerende* is gegroeid (o.a. Sligo, Ahold Delhaize).
- De financiële sector is in de lead (o.a. ABN AMRO, a.s.r., ING, NN Groep).
- Van de 29 onderzochte bedrijven was voor 8 biodiversiteit en ecosystemen materieel (28%)

AGM Engagement Report 2024

From Compliance to Leadership

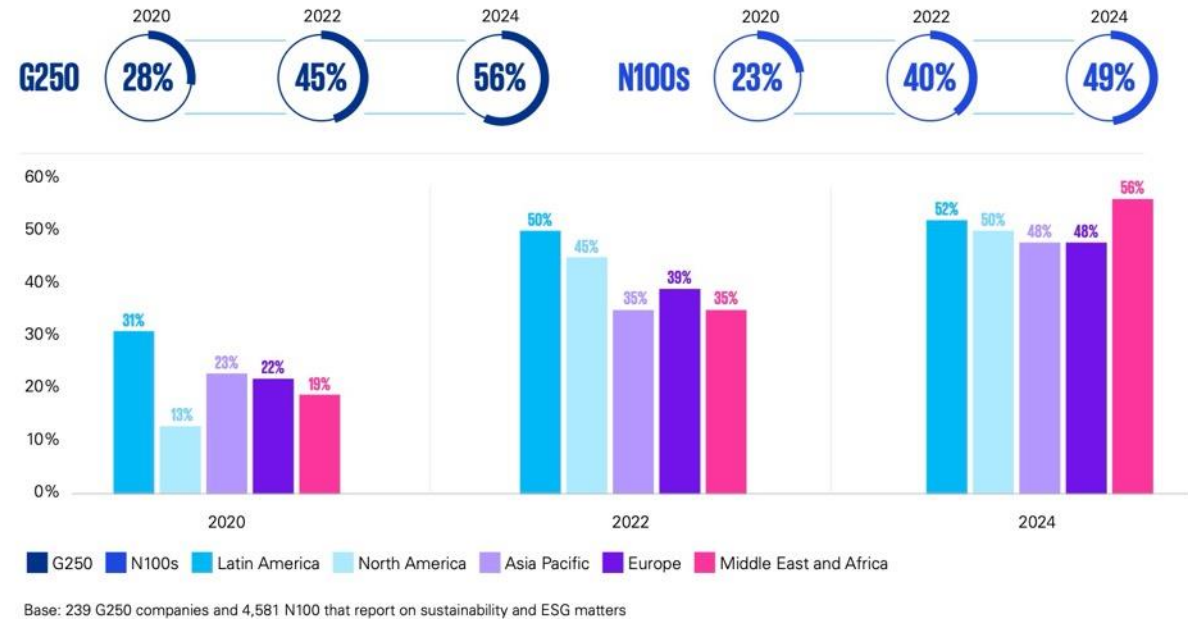
Regulation as a Catalyst for Advancing the Sustainability Strategy

KPMG: biodiversiteitsrapportage

- Het aandeel van de grootste bedrijven (G250) dat rapporteert op biodiversiteit is gegroeid van 28% in 2020 naar 56% in 2024.
- De lancering van TNFD (2021) en de CSRD is een belangrijke verklaring voor deze groei
- Nederland heeft met 83% het hoogste aandeel van grote bedrijven dat rapporteert over biodiversiteit.
- De meeste bedrijven rapporteren op dit moment over hun eerste stappen in het bepalen van hun impacts, risico's en kansen op het gebied van biodiversiteit.

Companies reporting on biodiversity in G250, N100s and by region (2020–2024)

Heb je nog vragen?

Tijmen de Vries
Managing Partner

tijmen.de.vries@schuttelaar.nl

schuttelaar-partners.com

+32 2 502 2008

info@schuttelaar-partners.com

Brussels

Rue Belliard 199, bte 22
B-1040 Brussels

Amsterdam

Entrepotdok 57A
1018 AD Amsterdam

The Hague

Zeestraat 84
2518 AD The Hague

Wageningen

Bronland 12-S
6708 WH Wageningen

Follow us on social media

 [schuttelaar & partners International](#)

 [schuttelaar & partners](#)

 [schuttelaar](#)

 [werkenbijschuttelaar](#)

© Schuttelaar & Partners. All texts, images, logos and other content in this presentation are protected by copyright, unless otherwise stated. Reproduction and/or use is only permitted after written permission. Our general terms and conditions can be found at schuttelaar-partners.com/terms.

The Agency for a Healthy World

**Schuttelaar
& Partners**

schuttelaar-partners.com

+32 2 502 2008

info@schuttelaar-partners.com

Brussels

Rue Belliard 199, bte 22
B-1040 Brussels

The Hague

Zeestraat 84
2518 AD The Hague

Wageningen

Bronland 12-S
6708 WH Wageningen

Amsterdam

Entrepotdok 57A
1018 AD Amsterdam

Follow us on social media

 [schuttelaar & partners International](#)

 [werkenbijschuttelaar](#)

 [schuttelaar & partners](#)

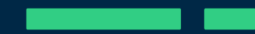
 [schuttelaar](#)

**The
Agency
for a
Healthy
World**

Schuttelaar
& Partners

**The
Agency
for a
Healthy
World**